

RATSUTAMINE

1.1. Ratsutamise ainealane pädevus Ruila Põhikoolis

Ratsutamise õpetamise eesmärgiks Ruila põhikoolis on kujundada õpilastes suutlikkust väärtustada kehalist aktiivsust ja tervislikku eluviisi elustiili osana, valmisolekut harrastada sobivat spordiala või liikumisviisi, suutlikkust suhtuda sallivalt kaaslastesse ning väärtustada koostööd sportimisel ja liikumisel. Ratsutamispädevus hõlmab oskust loomadega käituda ning suhestuda elusloodusega ja teadmisi hobuste, hobusekasvatuse ja ratsaspordi kohta, Õppija oskab end väljendada õiget oskussõnavara kasutades, arendab endast vastutustunnet, hoolivat suhtumist ja järjepidevust, kontrollib enda käitumist loomade juures olles, oskab märgata väärkäitumist loomade suhtes, teab, et sellesse tuleb sekkuda ja teavitada täiskasvanuid. Seab tegevuste juures esmaseks ohutusse ning hobuse heaolu.

Ratsutamise õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) mõistab kehalise aktiivsuse tähtsust oma tervisele ja töövõimele ning regulaarse liikumisharrastuse vajalikkust;
- 2) soovib olla terve ja rühikas;
- 3) valdab põhiteadmisi ja -oskusi, et sobivusel valida endale harrastuseks ratsaspordi või hobusekasvatusega seotud tegevused
- 4) tegutseb ohutus- ja hügieeninõudeid järgides ning teab, kuidas käituda hobustega seotud ohuolukordades;
- 5) tunneb liikumisest/sportimisest rõõmu ning on valmis uusi liikumisoskusi õppima ja liikumist iseseisvalt harrastama;
- 6) tegutseb arvestades ohutust ja loomade heaolu
- 7) omandab teadmised hobusega ümberkäimise ning ratsutamise põhialuste kohta
- 8) tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate ratsaspordiürituste vastu.

1.2. Valikaine nädalatundide jaotumine

Valikaine	Nädalatunde klassiti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kokku

Ratsutamine					1					1
-------------	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---

1.3.Ratsutamise aine kirjeldus

Valikainete ainevaldkonda kuuluv ratsutamine toetab õpilasi tervist väärtustava eluviisi kujundamisel, loob aluse õpilaste iseseisvale liikumisharrastusele, soodustab huvi ratsaspordisündmuste vastu, innustab võistlusi ja üritusi jälgima ning neis osalema. Ratsutamine toetab õpilase nii kehalist/liigutuslikku kui ka kõlbelist, sotsiaalset ja esteetilis arengut ning tema kujunemist terviklikuks isiksuseks. Keskkonda hoidev, kaaslast austav, koostööd ning ausa mängu põhimõtteid väärtustav liikumine ja sportimine toetavad õpilaste sotsiaalset ning kõlbelist arengut. Ratsutamise tundides omandatud teadmised, oskused ja kogemused soodustavad õpilastel laiema silmaringi teket ning võimaldavad neil leida endale jõukohane, turvaline ja tervislik liikumisharrastus.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi, lõiming ja läbivate teemade käsitlemine

Üldpädevused ratsutamises üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses	Tegevused ja protsessid
Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt	Suhestumine teise õppekohaga. Ruila talli sisekorraeeskirjade ning päevakava arvestamine. Eelnevate põlvkondade kogemuste ja teadmiste sidumine kaasaegsete seisukohtade ja õpetusega.
Sotsiaalne- ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates olukordades; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel	Osalemine Ruila talli tegevustes. Talli sisekord. Kevadine „Teeme ära“ aktsioon koostöös talli personaliga.
Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme	Ratsutamise kui hobi avastamine. Ratsutamise ja tallitöödega seotud elukutsetega tutvumine.
Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.	Õpioskuste õppimine. Õppimine koolivälises keskkonnas eeskujude ning kogemusepõhiselt. Edasiõppimise võimaluste teadvustamine.

<p>Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;</p>	<p>Ainealase sõnavara kasutamine. Erialased mõisted ning sümboolika. Erinevate ratsaspordialade võistlusreeglid.</p>
<p>Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades</p>	<p>Praktilised tegevused tallis, seotud loodusteadustega.</p>
<p>Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske. Olla teadlik edasiõppimisvõimalustest, rakendada finantskirjaoskust</p>	<p>Võimalus osaleda individuaalselt abilisena tallitöodes ning võistluste korralduses. Võimalus osaleda ratsutamise huviringis. Võimalus kasutada tallikeskkonda, oskusi ja teadmisi loovtööde teostamisel.</p>
<p>Digipädevus- suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppides, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest, osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.</p>	<p>Ratsutamise meediakajastused. Sotsiaalmeedia postituste sisu analüüs. Teabe leidmine ja kasutamine. Ratsutamist ning hobusekasvatust tutvustavate internetiallikate asjakohasus ja usaldusväärsus.</p>

1.5 Õppe kavandamise ja korraldamise erisused

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, II kooliastme õppe ja kasvatus rühasetustest, ratsutamise aine õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust. Lisaks toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega. Ratsutamise aine õpetamisel ja õppimisel on oluline, et õpilased saavad võimalikult palju ise praktiliselt tegutseda ning kogeda avastamisrõõmu, mis tekib ümbritsevas maailmas toimuva mõistmisest ning oma võimete proovilepanekust. Kogemine ja selle mõtestamine aitavad kujundada sügavaid alusteadmisi, ent ka oskusi ning hoiakuid, mis kõik koos toetavad õpilase elus hakkamasaamist ning laiemas perspektiivis demokraatliku ja jätkusuutliku ühiskonna toimimist. Sellist õpikäsitlust toetavad mitmekesised õppemeetodid: uurimuslikud, sh praktilised tööd, arutelud, projektõpe, rollimängud, esitlused, vastastikune õpetamine jne.

Ainealast sisu õpitakse, oskusi arendatakse ning hoiakuid kujundatakse probleemipõhiselt ning elulähedaselt autentsetes keskkonnas, mis aitab õpitud ja selle vajalikkust mõtestada. Õppe aluseks on uurimuslik käsitlusviis, kus arvestatakse võimalikult palju õpilaste huvisid ja esitatud küsimusi ning toetatakse nende enesealgatust. Kasutatakse õppeülesandeid, mis arvestavad õpilaste võimeid, on eakohased ning toetavad õpilase arengut. Erilist tähelepanu väärib õpilase eripära, sh ainealane andekus. Oluline rühasetus on ohutusel ning hobuse heaolul.

Ratsutamise õppimise käigus kujuneb õpilase teadlikkus loomapidamise ja loomadega suhtlemise olulisusest inimese elus ning ühiskonnas üldisemalt. Ülevaade talli töökorraldusest, töötingimustest, nõutavatest oskustest ning hariduslikest eeldustest annavad õpilasele võimaluse kaalutleda enda huvide ja võimete sobivust mõne erialaga. Mitmekesised, valdavalt praktilised õppemeetodid, probleemipõhine ja uurimuslik käsitlus, koostööne õppimine ning koolikeskkonnast erineva õppekeskkonna kasutamine aitavad suurendada õpilaste õpimotivatsiooni ning kujundada ennastjuhtivat õppijat.

1.6 Hindamise erisused

Hindamisel lähtutakse Ruila Põhikooli hindamisjuhendist. Hinnatakse arvestatud/mittearvestatud süsteemis. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, aktiivsust ja tunnis kaasatootamist, tegevuse/harjutuse omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust kirjalike ja/või praktiliste tööde ning tegevuste puhul, arvestades õpilaste individuaalsust.

Ratsutamise aines toimub hindamine semestripõhiselt, vastavalt Ruila Põhikooli hindamisjuhendile.

Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Selle all mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õpilasele antakse tagasisidet tema õpitulemustest kogu õppeperioodi vältel, võttes aluseks ainekaardipõhise hindamise

Hinnangutes kasutatakse märke „arvestatud – A“ või „mittearvestatud – MA“.

Teise ja kolmanda kooliastme semestri kokkuvõtvaid hindeid kommenteeritakse aineõpetaja poolt tagasisidestades arengut soosivalt:

- Õpioskuste rakendamist, tuues välja saavutatud tugevused ja soovitusel edaspidiseks õppetöök
- Õpilase aktiivsust õppetöös osalemisel ja panust iseseisva, paaris- ja grupitöö sooritamisel, lähtudes Põhikooli riikliku õppekava üldpädevustest (sotsiaalne- ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, kultuuri- ja väärtuspädevus, suhtluspädevus, matemaatika-

loodusteaduste ja tehnoloogialaane pädevus, õpipädevus, ettevõtlikkuspädevus, digipädevus). Kommentaaris tuuakse välja saavutatud tugevused ja soovitud edaspidiseks õppetööks

Õpilase ainekavalaseid tulemusi hinnatakse kokkuvõtivate tööde kommentaarides, tuues välja saavutatud tugevused ja soovitud edaspidiseks õppetööks

1.7 Õppekeskkonna erisused

Kool tagab õppevõimalused ratsutamise algõppeks, kasutades selleks ettevõtte Ruila Tallid pakutavaid võimalusi (harjutusväljak, maneež).

Ratsutamine 5. klass 35 tundi

Teemad:

- A. Hobuse olemus ja anatoomia
- B. Hobuse pidamine, käsitlemine ja ratsutamine
- C. Ratsasport

A. Hobuse olemus ja anatoomia

Õppesisu

Hobuste kehaehitus. Hobuste värvused. Hobuse tervis. Hobuste tüübid. Erinevad hobusetõud. Hobusekasvatus. Hobuste allüürid: samm, traav, galopp. Ajaloo kasutusala. Mõisted: mära, täkk, ruun, sälg, varss.

Õpitulemused

Teab ja oskab nimetada hobuse kehaosi.
Teab hobuse soo ja vanusega seotud nimetusi.
Teab hobuse ajaloolisi kasutusviise ning olulisust inimese elus.

Mõistab, et on olemas erineva kehaehituse, kasvu ning tüübiga hobuseid, kellel igaühel on oma sobiv kasutusala.
Mõistab hobusekasvatuse eripärasid võrreldes teiste loomaliikide kasvatusega.

Lõimingu võimalused

Valdkondlikud:

Loodusõpetus, bioloogia- reaalsed vaatlused, anatoomia. Hobuste söödad.

Teised ainevaldkonnad:

Kunst- vaatluse järgi joonistamine 5.klass vähemalt kolm korda aasta jooksul. Teadmiste ja vaatluse koosmõju teadvustamine.

Ajalugu- hobuste kasutamine erinevatel ajaperioodidel

Inglise keel- tekstid hobuse ja ratsutamise teemadel

Eesti keel, kirjandus- mõisted, mis on seotud hobustega nt. jõulutemaatikas- aisakell, regi, saan, kuljused, hobuse erinevad nimetused, värvused tekstides

Muusika- laulud, milles on hobustega seotud mõisted. Pillid, milles kasutatakse keeltena hobusejõhve.

Inimeseõpetus- mina ja elusloodus, püsivuse ja järjepidevuse arendamine, head käitumistavad, käitumisteraapia

Lõiming AHK plaaniga:

Kodukoha käsitlemise võimalused: Reaalsed vaatlused Ruila tallis.

IKT ja praktilised tööd:

B. Hobuse pidamine, käsitlemine, ratsutamine

Õppesisu

Turvalisus. Tutvumine Ruila talliga. Sisekorraeeskirjad tallis. Ohutus. Vahendite ja ruumide tutvustus. Hobuse kohtlemine. Erinevad tegevused hobustega ja hõlmustega. Hobustega seotud elukutsed: tallimees, treener, ratsastaja, ratsasportlane, sepp, veterinaararst, aretuse spetsialist, hipoteraapia spetsialist, massöör. Hobuste Tallitööd. Hobustega suhtlemine. Oma tegevuse, kogemuste ning omandatud teadmiste reflekteerimine
Praktilised tegevused: Hobuse puhastamine, ettevalmistamine ratsutamiseks. Sadulata käekõrval ratsutamine, sadulaga käekõrval ratsutamine, kordel ratsutamine. Saduldamine ja valjastamine. Ratsutamine – samm, traav, võimlemine hobusel. Hobuse toomine koplilt.

Õpitulemused

Teab põhiteadmisi ja -oskusi, et sobivusel valida endale harrastuseks ratsaspordi või hobusekasvatusega seotud tegevused.

Tegutseb ohutus- ja hügieeninõudeid järgides.

Teab, kuidas käituda hobustega seotud ohuolukordades.

Tegutseb arvestades loomade heaolu.

Teab hobusega ümberkäimise nõudeid ning ratsutamise põhialuseid.

Oskab puhastada, valjastada ja saduldada hobust.

Oskab talutada hobust.

Oskab ratsutada sammu ja traavi kordel oleval hobusel.

Oskab sooritada hobusel õpitud võimlemisharjutusi.

Oskab käituda talli territooriumil ja kokkupuutel hobusega.

Teab hobuse pidamise põhialuseid.

Teab hobuse toitmise põhialuseid.

Teab hobuste pidamise, aretuse ja spordiga seotud elukutseid

Mõistab kehalise aktiivsuse tähtsust oma tervisele ja töövõimele ning regulaarse liikumisharrastuse vajalikkust.

Tunneb liikumisest ja loomadega tegelemisest rõõmu.

On valmis õppima uusi liikumisoskusi ja liikumist iseseisvalt harrastama.

Mõistab pidamise ja käsitlemise olulisust hobuse tervisele.

Lõimingu võimalused

Valdkondlikud:

Teised ainevaldkonnad:

Lõiming AHK plaaniga: Talli ja hobuseid tutvustav üritus (õpetajate päeva raames vms)

Kodukoha käsitluse võimalused: Tunnid toimuvad Ruila tallis.

IKT ja praktilised tööd:

C. Ratsasport

Õppesisu

Ratsasport Eestis ja maailmas. Ratsaspordialad (takistussõit, kolmevõistlus, koolisõit, kestvusratsutamine, rakendisport, voltižeerimine) Sporthobuste käitluse võimaluste olemus ja reeglistik. Ratsaspordiorganisatsioonid. Ratsaspordiga seotud sündmused ja meediakajastus. Hobuste heaolu. Olümpiamängud. Hobuste heaolu portaalid, info otsimine. Hobihobuste võistlused.

Õpitulemused

Tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate ratsaspordiürituste vastu.
Teab ratsaspordialasid ja Eestis enim kasutatavaid hobusetõuge
Oskab otsida hobustega seotud infot, tunneb peamisi allikaid.
Teab hobuse heaolu tähtsust spordis.

Mõistab spordi olulisust hobuse kui liigi säilimisel.

Lõimingu võimalused

Valdkondlikud: kehaline kasvatus- spordiala propageerimine

Teised ainevaldkonnad: kunstiõpetus- foto, joonistus- hobused spordis

Lõiming AHK plaaniga:

Kodukoha käsitluse võimalused: Ruila tallis toimuvate ratsaspordiürituste külastamine, võimalus nendel osaleda abilistena. Sporthobuste treeningute vaatamine. Vestlused (intervjuud) tegevspordlastega.

IKT ja praktilised tööd: Võimalus teha loovtööd (ratsasport, ratsasportlane, inventar jne)